

Teams bestaan uit verschillende mensen, ieder met zijn of haar eigen manier van werken. De Britse onderzoeker Belbin onderscheidde negen verschillende teamrollen. Hieronder een korte beschrijving.

Voorzitter

De Voorzitter komt tot zijn recht op een plaats waar uiteenlopende belangen en kwaliteiten moeten worden gebundeld en waar doelstellingen moeten worden gecoördineerd. Ferm in procedure en gericht op besluitvorming, een natuurlijke leider, die het beste uit de groep haalt.

Vormer

De Vormer geeft richting en genereert actie, mobiliseert de krachten in een team en stelt nieuwe doelen vast. De Vormer is van groot belang als er wezenlijke veranderingen dienen te komen. De Vormer is niet bang om onder druk impopulaire maatregelen te nemen.

Plant

De Plant genereert ideeën en alternatieven en verzint mogelijke oplossingen voor complexe problemen, brengt visie en dromen. Een Plant is vooral van belang in de beginfase van een project of als schepper van een nieuw product, maar ook als (intern of extern) adviseur.

Monitor

De Monitor is goed in het analyseren van problemen, het evalueren van ideeën en suggesties en het afwegen van voor- en nadelen van een voorstel. Zijn kritische instellingen en doordachtzaamheid heeft menig team behoed voor het nemen van onjuiste en te vlotte beslissingen.

Bedrijfsman

De Bedrijfsman is sterk in het ombouwen van plannen en strategieën tot concrete taken. De Bedrijfsman ziet wat haalbaar is en wat niet. De Bedrijfsman kan organiseren en implementeren en zorgt ervoor dat de zaken voor elkaar komen, ook als het om vervelende taken gaat.

Groepswerker

De Groepswerker vervult een belangrijke integrerende rol. De Groepswerker is de specie die het team bijeen houdt. De Groepswerker streeft naar eenheid, naar een 'wij-gevoel', en voorkomt onnodige spanningen en confrontaties. De Groepswerker zorgt voor gezelligheid, sfeer en hoog groepsmeel.

Brononderzoeker

De Brononderzoeker is sterk in het verkennen en inbrengen van ideeën en bronnen van buiten de groep. Hij of zij kan verbindingen leggen, gebieden exploreren, onderhandelingen voeren, ontdekt waar kansen liggen en hoe deze te grijpen.

Zorgdrager

Achter de schermen zorgt de Zorgdrager dat alles voorbereid is, volgens plan verloopt en tot in detail wordt uitgewerkt. De Zorgdrager is nauwgezet, voelt aan wat urgent is en heeft aandacht voor veiligheid en kwaliteit.

Specialist

De Specialist weet vaak heel veel van iets en kan een deskundige bijdrage leveren op een bijzonder gebied. De Specialist is een productontwikkelaar en kan goed inhoudelijke problemen oplossen.

Type	Typische kenmerken	Rol	Positief	Negatief
Zorgdrager	Waakzaam, nauwkeurig, ordelijk, gewetensvol, zintuig voor gevaar.	Zorgt voor een goede voorbereiding, dat alles volgens plan verloopt en tot in detail wordt uitgewerkt. Belangrijk bij accurate zaken.	Kan dingen goed afmaken, perfectionist, bewaakt de kwaliteit.	Maakt zich te veel zorgen over details, dingen niet los kunnen laten.
Groepswerker	Sociaal gericht, mild, gevoelig, diplomatiek.	Integratie en houdt het team bijeen, ondersteunt ook de andere teamleden.	Reageert positief op mensen en situaties, bevordert teamgeest. Brengt rust in de tent.	Besluiteloos in tijden van crisis.
Brononderzoeker	Extravert, innemend, enthousiast, nieuwsgierig, communicatief, contactueel, houdt van drukte en afwisseling.	Om verbindingen te leggen en onderhandelingen te voeren.	Goed in het leggen van contacten en brainstormen, het exploreren van nieuwe ontwikkelingen, reageert goed op uitdagingen.	Kan snel verveeld raken en daardoor dingen niet afmaken. Stimulans door de omgeving is belangrijk. Minder sterk in eenmansfunctie.
Voorzitter	Kalm, beheerst, extravert, positief, ruimdenkend.	Leider, bundelen van uiteenlopende belangen en kwaliteiten. Coördineren van halen van doelstellingen.	Ontdekken van talenten bij anderen. Zeer doelgericht en consensus zoekend. Haalt het beste uit de groep.	Geen uitblinker in intellect of creatieve aanleg.
Monitor	Bedachtzaam doordenker, wil weten waarom, voorzichtig nuchter, kritisch.	Om problemen te analyseren en beslissingen te nemen, strategische rol.	Goed beoordelings- en onderscheidingsvermogen, zakelijk, doordachte beslissingen nemen.	Oppassen om teamleden niet te overheersen.
Specialist	Doelbewust, initiatiefrijk, toegewijd, solist.	Productontwikkelaar.	Voorziet in kennis en vaardigheden waar een tekort aan is.	Ervaart problemen als er geen tekort is of een proces weinig gestructureerd verloopt.
Plant (uitvinder)	Vernieuwer, individualistisch, inspiratiebron, eigenzinnig, buiten de kaders, creatieve denker.	Belangrijk in beginfase van project om ideeën te genereren.	Creëert nieuwe oplossingen voor oude problemen.	Introvert, neigt realiteit uit het oog te verliezen, zeer gevoelig voor kritiek.
Vormgever	Gedreven, dynamisch, wilskrachtig, impulsief, resultaatgericht.	Actie sturen, krachten mobiliseren in een team, doelen bijstellen, veranderingen realiseren.	Gedreven en gemotiveerd om iets te doen aan inertie en ondoelmatigheid. Functioneert goed onder druk.	Ongeduldig, snel geïrriteerd, geneigd tot bruuskere.
Bedrijfsman	Plichtsgetrouw, nuchter, praktisch, voorspelbaar.	Ombouwen van plannen en strategieën naar concrete acties. Zal het doel bereiken.	Organisatietalent, gezond verstand, praktisch, harde werker, zelfdiscipline.	Gebrek aan flexibiliteit, niet ontvankelijk voor ideeën die hun waarde nog niet hebben bewezen, wil te snel aan de slag.

Er zijn geen 'goede' en 'foute' teamrollen. In de optimale situatie zijn alle rollen in een team aanwezig. Je zou als praktijkbegeleider eens kunnen kijken of een bepaald leidingteam ook daadwerkelijk al deze rollen bezit. In infoblad 6.6 staat een voorbeeld van een test die je met een leidingteam zou kunnen doen.